nederlandse publieke omroep

Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw Prof. dr. R.M. Letschert
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

betreft	ons kenmerk	datum
Verzoek tot intrekking voorlopige erkenning ON!	Uit 2026-817	7 september 2026

Excellentie,

In uw brief van 28 augustus 2026 stelt u de Raad van Bestuur van de Nederlandse Publieke Omroep ("**NPO**") twee vragen over de mate waarin Ongehoord Nederland ("**ON!**") uitvoering geeft aan de bereidheid tot samenwerking en over de mate waarin de NPO van oordeel is dat daarin een onoverbrugbaar knelpunt bestaat doordat de NPO geen mogelijkheden meer ziet om de verstoorde samenwerking te verbeteren.

De NPO zal deze vragen hierna beantwoorden en toelichten dat en waarom zij op grond hiervan aan u verzoekt over te gaan tot intrekking van de voorlopige erkenning van ON! op grond van artikel 2.33, vierde lid, aanhef en sub b van de Mediawet 2008 ("**Mw**").

1 ACHTERGROND

Bij brief van 24 augustus 2026 heeft de NPO u geïnformeerd over, samengevat:

- de reacties van (i) ON!, (ii) de NPO en het College van Omroepen ("**CvO**") en (iii) de ledenomroepen[1] op de bevindingen in het rapport '*Focus op de kernwaarden*' van 11 mei 2026 van de Evaluatiecommissie ("**Evaluatierapport**") met betrekking tot ON!, het verzoek van de ledenomroepen aan de NPO de Minister op te roepen om binnen de wettelijke mogelijkheden passende maatregelen te nemen en het gesprek dat daarover heeft plaatsgevonden;
- de structurele schending van de Code Journalistiek Handelen ("**Code**") door ON! na 2023;
- de overige belemmeringen voor de samenwerking binnen de landelijke publieke omroep door het handelen van ON! (schendingen van onafhankelijkheidsvoorschriften; onrechtmatige bestedingen; gebrek aan aanspreekbaarheid; overige klachten) en de daarvoor aan ON! opgelegde sancties;

[1] Alle drie de reacties op het Evaluatierapport zijn te raadplegen via: **https://npo.nl/pers/persberichten-en-publicaties/gezamenlijke-reactie-npo-en-omroepen-op-evaluatierapport-focus-op-de-kernwaarden**.

- de onoverbrugbare verschillen van inzicht in het kader van de beoogde vorming van omroephuizen in het nieuwe bestel, die de samenwerking ernstig bemoeilijken of zelfs onmogelijk maken.

De NPO schreef echter ook dat op het moment van dat schrijven, mede gelet op de overwegingen in het besluit van 19 december 2023 van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ("**Staatssecretaris**") omtrent de relevantie van het niet naleven van de Code, niet vaststond of er voldoende juridische grondslag bestond voor een verzoek tot intrekking van de voorlopige erkenning van ON! als bedoeld in artikel 2.33, vierde lid, aanhef en sub b Mw. Om die reden heeft de NPO de Minister deelgenoot gemaakt van deze status quo.

In uw brief van 28 augustus 2026 aan de NPO heeft u een nadere toelichting gegeven op de invulling die u geeft aan dit artikel uit de Mw en aan het besluit van de Staatssecretaris. U heeft toegelicht dat het besluit van de Staatssecretaris van 19 december 2023 zo moet worden opgevat dat de NPO haar besluitvorming niet kan baseren op een inhoudelijke beoordeling van programma's in het licht van de Code, maar dat het structureel niet naleven van de Code wel indirect gevolgen kan hebben voor de onderlinge verhoudingen binnen de landelijke publieke omroep en zo van invloed kan zijn op de samenwerking waarop de NPO als sturings- en samenwerkingsorgaan toeziet. Omdat de Code een vorm van zelfbinding binnen de publieke omroep is, kan de samenwerking verstoord raken als bepaalde omroepen zich niet aan die Code houden.

U wees er voorts op dat de overige ledenomroepen – anders dan in 2023 – aangeven ernstige zorgen voor de samenwerking te hebben en dat de NPO geen mogelijkheden meer ziet om partijen tot elkaar te brengen nu sprake is van een fundamenteel verschil van inzicht tussen ON! en de andere ledenomroepen over de status, procedure, het oordeel en de aanbevelingen van de evaluatiecommissie.

U heeft de NPO verzocht met inachtneming van deze verduidelijking en deze achtergrond twee vragen te beantwoorden:

1. Hoe beoordeelt de NPO de mate van samenwerkingsbereidheid van ON!, en
2. In hoeverre is de NPO van oordeel dat daarin een onoverbrugbaar knelpunt bestaat doordat de NPO geen mogelijkheden meer ziet om de verstoorde samenwerking te verbeteren, waarbij het structureel niet naleven van de Code door ON! mede als oorzaak heeft te gelden.

2 UITVOERING BEREIDHEID TOT SAMENWERKING ON! (VRAAG 1)

Zoals in de brief van 24 augustus 2026 door de NPO is toegelicht, wordt in het rapport '*Focus op de kernwaarden*' van 11 mei 2026 van de Evaluatiecommissie ("**Evaluatierapport**") geconcludeerd dat de journalistieke kwaliteit van ON! structureel te wensen overlaat, de onafhankelijkheid onvoldoende is geborgd en ON! onvoldoende aanspreekbaar is.

Deze conclusies komen in hoofdlijnen overeen met de redenen waarom de NPO op 24 april 2023 de Staatssecretaris verzocht de voorlopige erkenning van ON! in te trekken. Na de afwijzing van dit verzoek zijn de schendingen van de Code door ON! niet geëindigd. Zoals de NPO in de brief van 24 augustus 2026

heeft toegelicht, heeft ON! meermaals de bereidheid tot samenwerking uitgesproken en komt die ook naar voren uit het recent door haar opgestelde plan van aanpak (i.k.v. het toezicht door het Commissariaat voor de Media) dat de NPO op 14 juli 2026 heeft mogen inzien. De NPO meent echter dat ON! in de praktijk nog steeds onvoldoende uitvoering geeft aan die bereidheid.

Zoals toegelicht in de brief van 24 augustus 2026, blijkt dat uit de structurele schendingen van de Code door ON!, de mate waarin andere afspraken binnen de publieke omroep worden nageleefd zoals onafhankelijkheidsvoorschriften en afspraken over de rechtmatigheid van bestedingen, de aanspreekbaarheid van ON! en de verhouding met andere omroepen.

In uw brief wijst u specifiek op het structureel niet naleven van de Code. In de brief van 24 augustus 2026 heeft de NPO reeds verwezen naar 13 publicaties van de Ombudsman na 2023 waaruit blijkt van voortduring van hetzelfde soort schendingen van de Code. Na 24 augustus 2026 heeft de Ombudsman op 26 augustus 2026 gemeld dat zij diverse opmerkingen en klachten heeft ontvangen naar aanleiding van een aflevering van een online serie van ON! getiteld '*Let's Twist Again*' (online geplaatst op 31 juli 2026) waarin met begrip werd gesproken over opvattingen van Adolf Hitler. Een dag later, op 27 augustus 2026, publiceerde de Ombudsman over een andere uitzending van ON! die voor tientallen klachten had gezorgd waarin het woord "omvolking" veel werd gebruikt, waarin onvoldoende onderscheid werd gemaakt tussen feiten en meningen, onvoldoende werd doorgevraagd en beeldmateriaal uit de context werd gebruikt.

De schendingen zijn naar het oordeel van de NPO dan ook structureel en verstoren, blijkens de reacties van de overige ledenomroepen, de samenwerking. De NPO ziet geen aanleiding om te verwachten dat deze structurele schendingen van de Code nu zullen eindigen, mede gelet op het feit dat eerdere verbeterplannen van ON!, die veel gelijkenis vertonen met het nu door ON! opgestelde plan van aanpak, zonder voldoende resultaat zijn gebleven. Voorts blijkt uit de publicaties van de Ombudsman en de website van ON!, dat ON! in bijna alle gevallen de conclusies van de Ombudsman weerspreekt dan wel meent dat er redenen zijn om weinig of geen belang te hechten aan de conclusies. Ook daaruit blijkt dat het niet aannemelijk is dat verbetering zal optreden in de naleving van de Code.

Op 31 augustus 2026 berichtte ON! op haar website over de maatregelen die zij heeft genomen naar aanleiding van de ophef die op 25 augustus 2026 was ontstaan over de aflevering waarover de Ombudsman op 26 augustus 2026 publiceerde. In dat bericht staat dat ON! bewust enige tijd heeft gewacht met verwijdering van de inhoud. Op 1 september 2026 maakt ON! bekend dat hoofdredacteur Joost Niemöller en ON! hebben besloten de samenwerking te beëindigen vanwege verschil van inzicht over de inhoudelijke koers en recente programmering. Aan de NPO meldt de bestuurder van ON! bij voicemail dat hij de aflevering inmiddels kwalificeert als 'dom' en 'fout', dat ON! er niet achter staat en dat daarom is ingegrepen. De bestuurder toont begrip voor de emotie die de aflevering heeft opgeroepen. Tegelijk wijst de bestuurder erop dat het Plan van Aanpak alleen het programma "*Ongehoord Nieuws*" betrof, geen betrekking had op online content en bovendien nog in ontwikkeling was.

ON! heeft vervolgens bij brief van 2 september 2026 (zie bijlage) schriftelijk op het incident gereageerd. In deze brief kwalificeert ON! het Hitler-fragment als “oerdom” en “onnodig”[2]. Ook geeft ON! aan dat er een “grote fout is gemaakt door de hoofdredacteur”[2] en dat er beheersmaatregelen zijn getroffen. Zo heeft de bestuurder de hoofredacteur verzocht zijn functie neer te leggen, is de video op 31 augustus 2026 verwijderd en “is besloten geen nieuwe aflevering in deze serie meer te publiceren en later de gehele reeks offline te halen”[2]. Verder “is ON!”, aldus de bestuurder, “nu bezig om een herhaling van dit incident in de toekomst te voorkomen. Uiteraard ook in samenspraak met het CvdM, waarmee al een gesprek is gevoerd over het Plan van Aanpak.”[2]

De Code dient om te voorkomen dat de journalistieke normen worden geschonden en een omroep hoort maatregelen te nemen om eventuele schendingen zelf snel te constateren en adresseren. ON! heeft pas ruim na verschijnen van de aflevering maatregelen getroffen en verwijst naar het eerder gemaakte Plan van Aanpak, waarvan de NPO niet weet wat er nu de status van is. Op de andere uitspraak van de Ombudsman reageert ON! niet. Op 3 september 2026 heeft het Commissariaat voor de Media u een brief gestuurd waarin het aangeeft er “geen vertrouwen in te hebben dat ON! in staat is om de bedrijfsvoering op orde te krijgen en duurzaam aan de publieke mediaopdracht te voldoen”.[3]

Het is niet aan de NPO om te oordelen over de inhoud van de programmering van een omroep en dus ook niet over de inhoud van deze aflevering; dat is aan ON! zelf, de Ombudsman en het Commissariaat voor de Media. Wel vraagt u of er sprake is van structureel niet naleven van de Code. Gelet op de reeks aan publicaties van de Ombudsman, waarvan de jongste over het gebruik van de term “omvolking” dateert van 27 augustus 2026, moeten wij constateren dat dit zo is.

Wij constateren dat ON! in de brief van 2 september 2026 geen handreiking doet naar de ledenomroepen om de samenwerking te bevorderen dan wel het vertrouwen te herstellen. De toonzetting over collega bestuurders is negatief. Ook schrijft de bestuurder: “Ik stel vast dat de tien ledenomroepen nu wederom, en zelfs nog harder, roepen dat ON! van de buis moet. De vraag is echter of dit nu werkelijk nieuwe informatie is. Het lijkt eerder een herhaling van zetten, die meelift op nieuwe ophef.”[2] Daarmee toont ON! geen enkel begrip voor de zorgen die door de ledenomroepen zijn aangekaart. ON! geeft de NPO derhalve niets in handen om verbetering in de verhoudingen te bewerkstelligen.

De NPO concludeert dan ook dat ON! onvoldoende uitvoering geeft aan de bereidheid tot samenwerking en dat dit gebrek aan samenwerking zeer manifest en structureel is. In 2023, toen de NPO de Staatssecretaris verzocht de voorlopige erkenning van ON! in te trekken, was sprake van schendingen van de Code sinds de eerste uitzending op 22 februari 2022 en daarmee gedurende een periode van iets meer dan een jaar. De schendingen hebben zich voortgezet blijkens de beoordelingen door de Ombudsman en duren nu inmiddels 4,5 jaar. De schendingen hebben daarmee een veel structureler karakter gekregen en daardoor een grotere impact op de samenwerking. De ontkenning door ON! van bijna alle schendingen die door de Ombudsman zijn vastgesteld speelt daarbij ook een rol. Daarnaast is sprake van schendingen

---

[2] Brief van ON! aan NPO, 2 september 2026, bijlage 2.

[3] Commissariaat voor de Media, 3 september 2026, **Intrekking_erkenning_Omroepvereniging_Ongehoord_Nederland_Geanonimiseerd.pdf**

van onafhankelijkheidsvoorschriften en rechtmatigheidsvoorschriften. De houding van ON! geeft geen aanleiding erop te vertrouwen dat ON! voldoende uitvoering zal gaan geven aan de bereidheid tot samenwerking.

3 ONOVERBRUGBAAR KNELPUNT (VRAAG 2)

Uw tweede vraag ziet op de beoordeling van de mogelijkheden om tot herstel te komen van de bereidheid tot samenwerking binnen de publieke omroep, voor zover die is aangetast doordat ON! onvoldoende uitvoering geeft aan de bereidheid tot samenwerking.

Zoals de NPO u in de brief van 24 augustus 2026 heeft toegelicht, ziet de NPO geen mogelijkheden meer tot het verder verbeteren van de samenwerking en zeker niet de samenwerking die nodig is voor het nieuwe bestel.

Aangezien samenwerking steeds afhankelijk is van alle partijen die tot deze samenwerking moeten komen, wijst u terecht op het verzoek van de overige ledenomroepen van 3 juni 2026, waarin zij aangeven zich ernstige zorgen te maken omdat de acties en opstelling van ON! de publieke omroep schade berokkenen en samenwerking ernstig bemoeilijken. Zij verzochten de NPO in deze brief de Minister op te roepen om binnen de wettelijke mogelijkheden passende maatregelen te nemen.

Deze ledenomroepen hebben de NPO ook al eerder, in een e-mail van 29 september 2022, gewezen op de consequenties van de stelselmatige schendingen van de Code door ON!. Zij lieten toen weten dat deze schendingen maken dat zij niet met ON! in overleg willen over journalistieke zaken. Ter voorbereiding van het besluit van 19 december 2023 heeft de Staatssecretaris deze omroepen diverse vragen gesteld over de samenwerking met ON!. De reacties daarop zijn weergegeven in onderdeel 53 van het besluit en komen er kortgezegd op neer dat overleg met ON! over journalistieke programmering niet mogelijk was en van samenwerking op dat gebied geen sprake was. Deze omstandigheden werden echter onvoldoende zwaarwegend geacht om te oordelen dat sprake is van een zeer manifest en structureel gebrek aan samenwerkingsbereidheid (randnr. 119).

In de brief van 3 juni 2026 uiten de omroepen ernstige zorgen ten aanzien van de samenwerking als geheel. Van de beperking tot journalistieke overleggen, zoals in 2023, is niet langer sprake. De naleving van de Code door ON! speelt daarbij wel een belangrijke rol, evenals in 2023.

Om – met toepassing van het door u in de brief van 28 augustus 2026 geschetste kader – een goed oordeel te kunnen vellen over de mate waarin sprake is van een (on)overbrugbaar knelpunt, was de NPO voornemens de omroepen expliciet te vragen naar de samenwerking, op eenzelfde wijze als dat is gebeurd ter voorbereiding van het besluit van 19 december 2023. Voordat de NPO dat kon doen, ontving zij echter een tweede brief van alle ledenomroepen met uitzondering van ON! (zie bijlage).

Op 28 augustus 2026 schreven de ledenomroepen aan de NPO dat voor hen een grens is bereikt en dat zij geen basis meer zien voor bestuurlijke samenwerking met ON!, ook niet binnen het College van Omroepen. Zij wijzen daarbij op de gevolgen voor de samenwerking en op de gevolgen voor de vorming

van het toekomstig bestel. De ledenomroepen benadrukken dat ON! ook in het overleg van 1 juli 2026, naar aanleiding van de reacties op het Evaluatierapport, op fundamentele inhoudelijke kritiekpunten niet overtuigend antwoordde en dat het gesprek onvoldoende vertrouwen gaf in de wezenlijke verandering in houding en handelen die nodig is voor de samenwerking. Daarbij wijzen de ledenomroepen tenslotte op de uitzending waarover de Ombudsman op 26 augustus 2026 berichtte.

De ledenomroepen berichten dat zij een patroon zien waarin fundamentele verschillen over journalistieke en professionele normen blijven bestaan en herhaalde pogingen om die te overbruggen niet tot verbetering hebben geleid. Zij wijzen erop dat de normen en afspraken die ON! schendt juist essentieel zijn voor onderling vertrouwen en samenwerking. De omroepen verzoeken de NPO met klem opnieuw te beoordelen of er voldoende grond bestaat u te verzoeken tot intrekking van de voorlopige erkenning van ON!.

De NPO heeft geverifieerd of alle andere ledenomroepen dan ON! deze beoordeling en dit verzoek onderschrijven. Dat bleek het geval te zijn.

Onder deze omstandigheden, en met inachtneming van het door u verduidelijkte kader, kan de NPO niet tot een andere conclusie komen dan dat ON! manifest onvoldoende uitvoering geeft aan de samenwerkingsbereidheid en dat zowel de NPO als de overige ledenomroepen menen dat de schendingen essentiële aantastingen zijn van het onderling vertrouwen en de samenwerking. Gelet op het structurele karakter van de schendingen, de vele pogingen die inmiddels zijn gedaan om tot verbetering te komen, samen met het door de overige ledenomroepen unaniem kenbaar gemaakte standpunt, concludeert de NPO dat sprake is van een onoverbrugbaar knelpunt en dat verdere pogingen om de samenwerking te verbeteren niet langer zinvol zijn.

Omdat zowel de Evaluatiecommissie als de NPO, zoals geschetst in onze brief van 24 augustus, van mening zijn dat ON! van toegevoerde waarde is voor de pluriformiteit van de publieke omroep, spijt het ons zeer dat wij als NPO moeten concluderen dat de samenwerking duurzaam is ontwricht. Gegeven deze situatie meent de NPO echter dat zij geen andere mogelijkheid meer heeft dan u te verzoeken de voorlopige erkenning van ON! in te trekken.

4 VERZOEK

Uit het voorgaande blijkt dat alle overige ledenomroepen van mening zijn dat met ON! onvoldoende samenwerking plaatsvindt, ondanks vele pogingen daartoe. Het is de taak van de NPO die samenwerking te bevorderen, en de NPO ziet daartoe – net als de ledenomroepen – geen ruimte meer: ON! geeft naar het oordeel van de NPO onvoldoende uitvoering aan de bereidheid tot samenwerking ten behoeve van de landelijke publieke mediadienst, onder meer – maar niet uitsluitend – door stelselmatige schendingen van de Code. Dit is een structureel en manifest probleem, zoals blijkt uit (i) het Evaluatierapport en de reacties daarop, (ii) alle in de brief van 24 augustus 2026 beschreven eerdere omstandigheden en overtredingen door ON!, en (iii) uit de feiten en omstandigheden beschreven in deze brief.

Alles bij elkaar genomen en in samenhang bezien, ziet de NPO zich genoodzaakt om dit verzoek in te dienen in het belang van een doelmatige samenwerking binnen het huidige en toekomstige publieke bestel.

Om deze redenen verzoekt de NPO u de voorlopige erkenning van ON! in te trekken op grond van artikel 2.33, vierde lid, aanhef en onder b, Mw.

De NPO is graag bereid dit verzoek nader toe te lichten.

Hoogachtend,

Jet de Ranitz
Voorzitter raad van bestuur

BIJLAGEN:

Brief ledenomroepen aan NPO van 28 augustus 2026

Brief Ongehoord Nederland aan NPO van 2 september 2026